

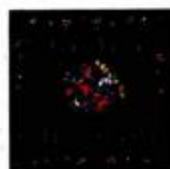

Medimurski i podravski world music proizvodi za izvoz i domaću uporabu

★★★★1/2

Teta Liza i Lado
Tete Liza i Lado
Aquarius

★★★★

Dunja Knebl
Kite i kitice
Dancing Bear

★★★★

Miroslav Evačić & Čardaš Blues
Fulmination
Roots Music/Croatia Records

● **Nitko nije prorok u svome selu, no zaista je žalosno što - unatoč neospornoj kvaliteti, artističkom intergritetu i identitetu - Tetu Lizu, Dunju Knebl i Miroslava Evačića ne prepoznaju ni doma jer tu igraju neki drugi trendovi, a ni vani jer ih nitko ne promovira na world music tržnici**

Od folklora do bluesa

Piše **Aleksandar Dragaš**

U inozemstvu ih ne guraju ni diskografi, ni menadžeri, ni Ministarstvo kulture, ni kulturni atašei.

Njihove diskove, premda tamo po mnogočemu pripadaju, nećete naći u world music odjeljcima inozemnih CD shoppova. Usto, ove se godine, s ovih prostora, traži zvuk Balkan Brass Bandova, odnosno romskih puhačkih orkestara iz Srbije, Makedonije i Rumunjske. Takva je trenutno moda na uvijek dinamičnoj i brzim mijenama popularnih stilova sklonoj world music tržnici. Odete li na stranici National Geographica posvećenu world musicu, pod Hrvatskom ćete naći samo Darka Rundeka. Realno i logično.

U Hrvatskoj je, naime, čisti potok "etna", kako ovdje zovu hrvatski odjeljak world musica, prečesto utjecao u mutne estradne vode. A, ni domaći "kužatori" world music scene - jer im nisu egzotični kao japanski bubnjari - uglavnom ne podržavaju domaće izvođače koji se, manji ili veći broj godina, više ili manje tradicionalno, ali uglavnom poticajno i zanimljivo, bave medimurskom i podravskom glazbenom baštinom u svrhu njezina očuvanja ili

svrhovite i decentne modernizacije. Ipak, pitanje je koliko mi to world music izvođača, bez obrisa na našu etno-muzikološku različitost, možemo ponuditi svijetu.

Štih engleskog folka

Kako bilo, novi albumi Tete Lize, Dunje Knebl i Miroslava Evačića koji su, svaki na svoj način - različito, a opet srodno - još jednom efektno obradili komadić bogate medimurske i podravske glazbene tradicije, "odrađeni" su u maniri najboljih reprezenata world music scene.

Dunja Knebl, tako, tko zna koji put, mravljom upornošću, skuplja stare medimurske, podravske i, omedavno, dalmatinske pjesme koje odijeva u svoje današnje ruho. Na albumu "Kite i kitice" - izvrsno ga je u njezinu stanu snimio ton-majstor Sven Pavlović - Dunja je angažirala gitarista Danijela Maoduša iz zagrebačke folk-rock grupe Afion i njegove kolege kojima je ovo još jedna potvrda kredibiliteta. Maoduševi filigranski, emotivni i elegični aranžmani doista su prelijepi, istodobno jednostavni i bogati, a uz primjereno nenametljivu pratnju udaraljki i flaute, Dunjinim obradama hrvatskih tradicionalnih pjesama daju štih kakav su imali engleski i irski folk sastavi u rasponu od Pentanglea do Clannada. U tom smislu Dunja se s repertoarom hrvatskih tradicionala, glasovno smirenija, doista vraća izvornom značenju pojma folk i možda najuspješnije do sada uspijeva povezati dvije tradicije kojima već godinama naginje.

Multinstrumentalist Miroslav Evačić, uz nešto promijenjenu postavu grupe Čardaš Blues u kojoj je bas preuzeo Tiki iz koprivničke alter-rock grupe Don't, još jednom se otisnuo

Album Tete Lize i Lada jedan je od najljepših ove godine

u avanturu stapanja podravskih etnomuzikoloških motiva i američkih roots stilova. Na albumu gostuje i basist Brian Ritchie iz kulturne američke folk-punk grupe Violent Femmesa. Uvodna "Mighty River" je furiozna fuzija folka i rock'n'rolla, "Ja sam junak iz doline" Blaža Lengerera prebačena je u reggae ritam, "Lecitar" je nešto poput podravske cajun glazbe na tamburici, a "Lenger's Wedding Blues", "Lotam Blues", "Čardaš, Blues & R'n'R Take II" i "Hintov Boogie" zanimljivo kombiniraju podravskih s navedenim glazbenim idiomima. Nešto slabije i nesigurnije vokalne dionice donekle kvare dojam instrumentalno zanimljivo posložena albuma na kojem tambura i cimbule spretno pariraju blues-rock instrumentariju.

Teta Liza i John Lomax

Jedan od najljepših i najdomljivijih albuma ove godine snimili su odabrani glazbenici ansambla Lado i Teta Liza iz medimurske Donje Dubrave. Teta Liza (Elizabeta Toplek, rod. Kukić, 1924.) hodajuća je glazbena baština svjeverozapadne Hr-

vatske, desetljećima je nastupala na raznim smotrama folklora, snimala tradicionalne napjeve za radijske postaje i album s folk-rock grupom Cinkuši, o njoj je snimljena TV emisija i napisana knjiga, a sada je s Ladom snimila, rekao bih, esencijalni album hrvatske glazbene baštine. Kad Teta Liza grlenim, zvonkim i još uvijek snažnim glasom zapjeva "deca, moja deca, nikaj nete mela, mati vam je kriva, se vam je zapila", nema toga kome smiješak neće zaigrati na ustima. A, kad uz elegičnu melodiju zapjeva "primem pero svojo ruko desno, pak napišem kaj mi ne bu kesno, draga moja dva put sem ti pisal, treći put te budem srca zbrisal", nema toga kome suza neće krenuti na oko. Životne mudrosti i ljubavne avanture iz starih pjesama i grla simpatične Tete Lize doista zvuče neodoljivo. Slušati Tetu Lizu jednako je iskustvu koje su prvo John, a potom i Alan Lomax doživjeli kad su snimali stare američke blues i folk pjevače. Pod vodstvom priredivača i cimbalista Alana Kanskoga, blisko izvornicima dobro poznatih narodnih pjesama Medimurja, guci (gudači) i bandisti (puhači) Lada sjajno prate Tetu Lizu, a sve zajedno zvuči poput najljepše tradicionalne glazbe na svijetu, zvali je mi folk, etno ili world music. Doista ne vidim niti jedan razlog da se svijet, kad se već klanja Cesariji, Omari, Esmi ili Marti Sebestyenu, još dublje ne pokloni prekrasnoj Teti Lizi iz Medimurja.